

O lažeh esulskega CLN-a

Ob 24. obletnici smrti veliki znanstvenik in preroditelj sveta

Med velikimi znanstveniki in preroditelji sveta gausena Lenin izmed pruh mest, Lenin je zadržal v sebi najboljše lastnosti misleca, revolucionarja in ljudskega voditelja. Vse svoje življenje ves svoj titanski um, vse svoje znanje in silo je posvetil borbi za osvoboditev delovnega človeštva iz podjarja zatiranja in izkoriščanja. Skoval je stranko novega tipa — veliko boljše, pravi delovno ljudstvo Rusije, ki zmagi socialistične revolucije in osnoval prvo sovjetsko socialistično državo na svetu.

Sedaj ko so se pod vodstvom tovariša Stalina Leninih misli uresničile, ko je moč leninskih držav postala osnova naših zmag nad razbojniškim hitlerjevim imperijem, najpopolnejše čutimo veličino Lenina, veličino njegovega nesmrtnega nauka in dela.

Strogo znanstveno osnovo, življenjsko silo in neoporečnost leninskega nauka o sovjetski državi je potrdila praksa in izkušnje v razvoju naše države. V nevarnosti kratkem zgodovinskem roku je sovjetska oblast prevladala zlastno Rusijo v eno naprednejših držav sveta. Sovjetska država je uspešno premagovala in premaguje vse težave, preiskuje in nevarnosti, ki jih srečuje na svoji poti. Posebno jasno se je to pokazalo v letih velike domovinske vojne, ko je vodila in zmolela strahoten pritisk združenih sil fašistične Nemčije in njenih vazalov.

V vojni Sovjetske zveze proti hitlerjevi Nemčiji sta se dejansko spopadla dva politična in ekonomska sistema: sovjetski in fašistični. Vojna je postala vsestranska preizkušnja in izpit za trdnost vojskujočih se držav. Fašistične države niso zdržale te preizkušnje in mnoge so se sešele. Naglo se približuje svojemu koncu tudi fašistična Nemčija. Toda sovjetska država, ki je dolga leta sama prenašala glavno težo vojne proti združenim silam fašizma, ni sedaj sama trdna in neomajna, ampak se je med vojno še bolj okrepila in postala celo najtrdnjša država na svetu.

V vseh deželah sveta razmišljajo, kako to, da je sovjetska država tako trdna in neomajna — a čisto ne najdejo pravice odgovora. Nekateri menijo, da je to čudež, toda znano je, da je čudež kaj slaba razlaga. Drugi se zopet trudijo, da bi razložili moč sovjetske države s njeno obsežnostjo, toda znano nam je, da v zgodovini ne manjka primerov, ko so propadle še mnoge večje države.

V resnici pa je sovjetska država tako čudovito trdna in močna predvsem zato, ker je najnaprednejša država na svetu, osnovana na najbolj naprednih in neoporečnih idejah — velikega Lenina in Stalina.

KRATKE VESTI

BERN. — Jugoslovanski poslanik Milan Ristić je sprejel 50 članov svicarske mladinske brigade, ki je delala na poti Samac-Sarajevo, in jim izročil odlikovanje »Reda dela«.

PRAGA. — Od 1. julija dalje bo češkoslovaška vlada dajala denar na posojila novoporočencem do višine 40.000 koron.

LOCARNO. — Od 15. do 29. marca t. l. bo v Locarnu želmistična konferenca, ki se je bodo udeležili številni delegati več evropskih držav. Razpravljali bodo o mednarodnem prevozu blaga.

BERN. — Svicarska in poljska trgovinska delegacija sta se spoznale za sklenitev nove pogodbe glede dobave 680 tisoč ton poljskega premoga Švic v letu 1948.

BUKARESTA. — Z imenovanjem znanega demokratičnega borca Emilija Bodnara za ministra za narodno obrambo se je začela demokratizacija rumunske vojske. S 1. januarja 1948 so upokojili 28 generalov, 29 polkovnikov, 43 podpolkovnikov in 28 majorjev.

PRED 50 LETI V VASI KJER JE ŽIVEL LENIN

Pred 50 leti je carska vlada zaprla zaradi sodelovanja v revolucionarnem gibanju 27 letnega Vladimirja Iljčeva, ki je imel ilegalno ime Lenin, nakaž je pregnala v Sibirijo v zelo oddaljeno vas Sušenok.

Zgodaj spomladi leta 1897 je napravljen Lenin v spremstvu zadržanec v Sibiriji. Lenin je bil v Sibiriji v zelo oddaljeno vas Sušenok.

Dolga ulica v nekaj sto kilometrih od Moskve, na robu stepa, je bila tedaj Sušenok. Posebni oddelki zadrževalnice so strčili vse, ki so bili tu pregnani.

Lenin je preživel v Sušenokom tri leta.

Toda carskim ječarjem se ni posrežilo izločiti Lenina od ruskega revolucionarnega gibanja s tem, da ga pregnali v daljnjo sibirsko vas. V Sušenokom Lenin ni bil ječar, ampak bорец. Njegov del je stiskal vso revolucionarno Rusijo.

Teoretični in književni delavci Lenina je dosegla v tem razdobju velike uspehe. V Sušenokem je Lenin napisal nad trideset teoretičnih del, ki so odigrali

veliko vlogo v pripravljanju in uresnitvi sovjetske revolucije. Kljub strogi kontroli carskih zadrževalnic se je ta dela ilegalno sila med številnimi revolucionarji. Človek se bilja ganjen Sušenokem, kjer je živel Lenin, kjer je mislil in ustvarjal.

Zdaj, po pol stoletja, ta kraj ni več zločin.

Sovjetska revolucija, ki je bil njen genij in ustvarjalec Lenin, je, kakor vse v deželi, temeljito spremenila tudi vas Sušenok. Način življenja v nji, kakor tudi materialno njeno prebivalstvo.

Pot do Sušenoka je drugačna. Ni treba več dolgo potovati od Krasnojarska po reki Jenisej do Minusinska. Zdaj drži železnica do rudarskega mesta Cernogorsk, od tam pa do Minusinska in vasi Sušenok izravnata avtostrada.

Sibirski vasi niso več zakotni kraji. Sovjetski revoluciji je treba pripisati, da v deželi ni več zakotnih krajev. — Kmetje obdelujejo zemljo s traktorji in zanjejo s kombajni. Agronomsko vedo pomagajo kmetom. Od poti v Sušenok so se veliki sadovnjaki. Prejanejše dase sadovnjakov tu sploh ni bilo. Zdaj imajo kmetje malega

minusinskega rajona nad 1500 ha sadovnjakov. V vsaki vasi in kolhozu delujejo agronomski laboratoriji in poljske kmetijske postaje. Kmetje, ki delajo poljake ob podpori agronomov, pridelujejo nove vrste kmetijskih rastlin in sadnega drevja. Njihova izkušnje potem uporabljajo v kmetijski vasi.

V Sušenokem se je obrnilo mnogo krajev, kjer je bival Lenin. Tam je tudi velik borov gozd, kjer je Lenin sprejel. V razvalinah je mlin od reki, kjer je Lenin razmišljal. Tam je se mala pivnica ob bregu reke, kjer je Lenin poziral v ubitleno vasko dole in v ozki uredi drsilače.

V vasi je še hiša, v kateri je živel Lenin s svojo ženo in sodelavci. Hiša je bila preprosta, njeno pohištvo, miza, na kateri je pisal Lenin, knjižna polica, senčnica na vrhu, ki sta jo postavila Lenin in Krupskaja — vse to je drago sovjetskimi ljudem.

Hkrati s relikvijami je prav tako draga vasi ljudem, kar je nastalo v Sušenokem v letih sovjetske oblasti in kar je živ spomenik Lenina. Sušenok je zdaj veliko rajonsko središče. Od začelku vasi je štirinadestopostop

nike revolucionarnega marksizma in kot zmagovalec končal spopad s oportunizmom in reformizmom. Od vseh političnih naukov, ki so skušali vsteti v svoje roke vodstvo delavskega gibanja, je marksistično-leninistični nauk dokazal, da je edino pravičen in zmogljiv življenjski nauk.

Največja Lenina zasluga je, da je v spopadih s sovražniki delavskega gibanja, v borbi zoper menjševike in trockistično-buharinske izdajalce obnovil, ubranil, utrdil in razvil Marzov revolucionarni nauk o državi.

Da bomo pravilno razumeli leninski nauk o sovjetski državi, je potrebno, da imamo pred očmi ne samo to, kar imata Marx in Lenin skupnega, ampak tudi vse ono, kar je prinesel Lenin novega v marksistični nauk o državi in diktaturi proletariata.

27- obletnica ustanovitve komunistične partije Italije

Dne 21. januarja 1921 so komunistični delegati zapustili kongres socialistične italijanske stranke v Livornu ter ustanovili italijansko komunistično partijo. Predstavljali so nekaj tisoč članov. Stedila so nekaj desetletij. Komunisti so pošiljali in konfiscirali in zapore. Stedilo obsojenih komunistov je večkrat preselilo številne političnih kazenecov vseh ostalih strank. V teh desetletjih

ni bilo lahko biti komunist.

Nobena druga politična stranka ni bila tako tlačena in preganjana. Toda kljub vsemu preganjanju se je iz pešice ljudi iz leta 1921 rodilo partizansko gibanje garibaldincev. Okoli tega jedra so se zbirale vedno večje ljudske množice.

Ce bi ne bilo italijanskih komunistov, bi bila Italija danes na isti stopnji kot je Nemčija. Italijanska komunistična partija je bila v vojni ter je danes prva nacionalna stranka. Prav zaradi tega je usmerjen proti njej sovražnikov bes, jeza tistih, ki za ceno lastnih privilegijev prodajo Italijo angloamerikemu imperijalizmu in kolonijam. Ogorčena antikomunistična borba je najbolj dokaz nacionalnega programa italijanske komunistične partije, je izpoved, da je njen program našel odziv v vseh ljudskih slojih, kjer vsebuje zahteve vseh slojev, ker je nacionalen. To, kar je rekel Gramsci sodnikom, se lahko danes simbolično ponovi črni vladi: Vi vodite državo v takšni suženjske pogoje, da jo lahko samo mi rešimo. Te dni se poraja ogromna demokratična ljudska fronta, v kateri se nadaljuje italijanski preporod. Borba bo zaradi zunanjega vmešavanja težka, vendar pa je italijanska komunistična partija orožje, ki ga je Italija že preiskovala v ognju.

«Primorski dnevnik» je po svoji informativnosti na višini vsakega najbolj informiranega evropskega dnevnika.

Prinaja vesti sledečih časopisnih agencij: ATI (Trst), TANJUG (Jugoslavija), TASS (Sovjetska zveza), AFP (Francija), ČTK (ČSR), ATA (Albanija), ONA (Anglija), ANSA (Italija), New China News (Kitajska).

Lenin je bil inicijator vseh osnovnih odločkov sovjetske oblasti. Sedmega novembra (25. oktobra) 1917. leta je II. vsesrski kongres sovjetoj sprejel na predlog Lenina odlok, da vsa oblast preide na sovjete delavcev, vojskih in kmetijskih poslancev, ki morajo zagotoviti nadaljnji revolucionarni red.

Osmega novembra (26. oktobra) 1917. leta je bilo objavljeno, da je Drugi vsesrski kongres sovjetoj postavil delavsko-kmečko vlado — Sovjet ljudskih komisarjev.

Petnajmega novembra (2. novembra) 1917. leta je bila s podpisom Lenina in Stalina objavljena »Deklaracija pravic narodov Rusije«, ki razglasa enakopravnost in suverenost narodov Rusije, pravico narodov do svobodnega samoodločanja in odpravlja vse nacionalne privilegije in omejitve.

Triindvajsetega novembra (10. novembra) 1917. leta je bil izdan odlok o ukinitvi starih in meščanskih položajev, odpravljeni vsi v carski Rusiji veljavni naslovi, stanovske razlike, posebne stanovske pravice in omejitve ukinitve vse stanovske organizacije in ustanove; s tem dekretom so bili uničeni vsi grofovi in knezi naslovi, stanovska nazivanja.

Lenin je bil inicijator vseh osnovnih odločkov sovjetske oblasti. Sedmega novembra (25. oktobra) 1917. leta je II. vsesrski kongres sovjetoj sprejel na predlog Lenina odlok, da vsa oblast preide na sovjete delavcev, vojskih in kmetijskih poslancev, ki morajo zagotoviti nadaljnji revolucionarni red.

LENINOVO ZNANSTVENO DELO KRATEK PREGLED GLAVNIH DEL

Lenin je posvetil svoje življenje revolucionarni borbi. Vse svoje sile je vložil v to, da razviti in razvijati marksizem. Pri tem je smatral, da postanejo ljudje močni borci in revolucionarji le, če so popolnoma prepričani o pravilnosti svoje borbe in kadar verujejo v njeno zmago. Zaradi tega daje Lenin ideološkemu in teoretičnemu delu ogromen pomen.

Prvo Leninovo znanstveno delo, ki je ohranjeno in ki je bilo objavljeno šele leta 1923, nosi naslov »Nova gospodarska gibanja v kmetiskem življenju«. To delo je bilo napisano leta 1893 in je posvečeno razlagi knjig »Južno-rusko kmetstvo gospodarstvo« od Posinikova.

Leta 1894 je Lenin napisal svoj znan knjigo »Kdo so prijatelji ljudstva in kako se oni borijo proti social-demokratom«. V tej knjigi razkriva Lenin liberalne narodnike, ki so s svojimi trditvami o slučajnem pojavu kapitalizma v Rusiji slabili borbo delavskega razreda in s svojim »idealiziranjem« vasi izključno branili interese kulakov in odkrili zagovarjali pomirjenje

s carsko vlado. V tej knjigi je nadalje govoril o vlogi delavskega razreda kot nosilca družbenega napredka in pri tem poudarjal, da sme delavski razred v borbi proti samovladi lahko računati samo na podporo kmetov in nikakor ne na podporo buržoazije, ki ga bo ob prvi ugodni priliki brezpogojno izdala.

Hkrati je Lenin začel borbo proti legalnim marksistom, katerim je bil na čelu Strucev. V pravnem zborniku »Šnaci za karakteristiko našega gospodarstva« objavljajo Lenin članek »Ekonomska vsebina narodništva in njena kritika« v knjigi »Strucev«.

Za časa svojega triletnega bivanja v izgnanstvu (od 1897 do 1900) je napisal Lenin niz del, kakor: »Naloge ruskih social-demokratov«, »Kakšno dediščino odklanjamo?«, »Nacrt programa naše partije« in druga. Najvažnejše med temi deli pa je »Razvoj kapitalizma v Rusiji«. V tem delu je Lenin na osnovi rezultatov dolgoletnega preučevanja ruskega gospodarstva dokazal, da gre razvoj v Rusiji po kapitalističnih poteh tako v kmetstvu kakor v latifundističnem gospodarstvu in da je Rusija na poti kapitalističnega razvoja. S to knjigo je Lenin zadal poslednji in odločni udarec narodništvu. Poleg tega je Lenin v tej svoji knjigi karakteriziral vlogo posameznih razredov tedanjih Rusij ter poudarjal tesno povezanost interesov širokih kmetijskih množic in proletariata, kakor tudi vroke kolonizacije kmetov med proletariatom in buržoazijo.

Leninov »Razvoj kapitalizma v Rusiji« je bil prvič objavljen leta 1899 v Petrogradu pod psevdonimom Vladimir Iljin.

V letih svoje prve emigracije (1900-1905) je Lenin pisal v »Iskra« in deloval za ustanovitev boljševiške partije.

V marcu 1902. leta je Lenin v Stuttgartu pod psevdonimom N. Lenin objavil knjigo — »Kaj naj počnemo?«, v kateri je postavil osnovne temelje ideologiji boljševiške partije in je s silo odločnih argumentov rušil položaje »ekonomistov«, novih sovražnikov delavskega gibanja, ki so težili za tem, da bi utelešili borbo delavskega razreda v okvir izključno ekonomske borbe. Lenin zagovarja potrebo ustanovitve močne revolucionarne partije, ki bo na čelu ne pa na repu delavskega gibanja. To Leninovo delo predstavlja ideološko pripravljenost boljševiške partije.

Po drugem kongresu ruske social-demokratske delavske partije je in po njegovem odloku iz uradništva »Iskres«, leta 1904 je Lenin v Zenevi objavil delo: »Korak naprej — dva koraka nazaj«. V tem delu analizira

borbo na drugem kongresu in vsoke razkola med boljševiki — pristajali revolucije in menjševiki — pristajali malomeščanskih reform.

V juliju 1905 je izšla v Moskvi Leninova knjiga: »Dve taktiki social-demokracije v demokratični revoluciji«. V tej knjigi ostro loči boljševiško pojmovanje revolucije od menjševiškega.

Za časa svojega drugega izgnanstva leta 1908 izdal svoje genialno delo »Materializem in empirio-kritičizem«, v katerem na osnovi splošnega preučevanja naravnih ved, a predvsem teoretske fizike, ostro kritizira ruske mahiste — te skrite pristaje subjektivnega idealizma XVIII. stoletja, ter opozarja, da je bistvo njih filozofije idealistično in proletariatu sovražno.

V letih reakcije, ki je nastala po revoluciji 1905, je imela Leninova knjiga neprecenljivo vlogo s tem, da je strnjevala boljševiške vrste in pripravljala teoretsko osnovo marksistične partije novega tipa. V letih 1914-15 je Lenin napisal svoje znane: »Filozofske zapiske«, v katerih karakterizira vse elemente dialektične metode ter to metodo še nadalje razvija.

Junija 1916. leta je končaval svojo knjigo »Imperializem kot najnovejši stadij kapitalizma«. Ta knjiga predstavlja genialno nadaljevanje Marzovega kapitala, ker preučuje razvoj kapitalizma po Marzovi smrti. V tem delu je Lenin pokazal, da je imperializem poslednji stadij kapitalizma, da je monopolističen, parasitski, gnili in umirajoči kapitalizem.

V tej knjigi je Lenin analiziral družbeni razvoj o dobri imperialem in pokazal neuravnoteženost, protislovja in skoke, ki vedejo do neizbežne krize v ekonomiji in do vojne v politiki. Na temelju te analize je prišel do zaključka, da stara formula Marxa in Engelsa, ki pravi, da ni možna zmaga socializma v eni sami državi, da pa je možna samo istovrsta socializma zmaga v vseh naprednih kapitalističnih državah, ni več v skladu s novimi zgodovinskimi razmerami. Lenin je odkril novo upogotovitev o možnosti zmage socializma v posameznih državah in o nemožnosti istovrstne zmage socializma v vseh glavnih kapitalističnih državah zaradi njihovega neenakomernega gospodarskega in političnega razvoja.

Leta 1916 je Lenin napisal študijo o nacionalnih in kolonialnih uprašanjih »Socialistična revolucija in pravice narodov po samoodločbi«. Napisal je tudi članek »Rezultati diskusije o samoodločbi«. S kritiko antimarksističnega stališča poljskih in holandskih socialdemokratov je poudaril svoj zaključek, da je rešitev nacional-

ni kolonialnega uprašanja nemogoča vse dotlej, dokler ne bo imperializem zrušen. Zato mora proletarska revolucija vsestransko pomagati kolonialnim narodom v borbi proti imperializmu.

V emigraciji, kjer je bil tudi za časa februarke revolucije, je Lenin napisal »Pisma iz daljine«, v katerih je analiziral stanje, ki je nastalo v Rusiji po revoluciji.

V svojem govoru na VII. vsesrski aprilski konferenci RSDDP (b) je 1917 leta Lenin razvil upogotovitev, ki jo je iznesel v svo-

jih znanih »Aprilskih tezah« in postavil pred partijo nalogo, da usmeri vse svoje sile v borbo za spremembo buržoazno demokratične revolucije v socialistično pod geslom: »Vsa oblast Sovjetom!«.

V »Aprilskih tezah« je Lenin izkoristil izkušnje pariške komune, revolucije iz leta 1905 in februarke revolucije 1917 ter je na temelju teh revolucij izvedel zaključek, da Sovjetska republika, ne pa parlamentarno buržoazna, predstavlja najboljše in najsmotrnejšo obliko za prehod v socializem.

(Nadaljevanje na IV. strani)

NACRT ZA »SOVJETSKAJA PLOSCAD« V MOSKVI. MED MODERNIMI STANOVANJSKIMI PALACAMI BODO PARKI, PO DOBNE »PLOSČADI«, KI SO JIH ŽE ZACELI GRADITI, PA BODO NOSILE IMENA PO PUSKINU, MAJAKOVSKEM I.T.D.

K URESNICENJU LENINOVIH ZAKLJUČKOV: SOVJETSKI DELAVEC S SVOJO DRUZINO NA POČITNICAH V NEKEM LETOVIŠČU NA KRIMU

USTANOVITELJ IN ORGANIZATOR

Sovjetske zveze, države delavcev
in kmetov in delovnih izobražencev

Lenin ni samo avtor nauka o sovjetski državi, ampak tudi ustanovitelj-organizator te države.

Lenin je moral graditi prvo sovjetsko socialistično državo na svetu. Moral graditi državo popolnoma novega tipa, ne da bi pri tem imel kak vzor v zgodovini. Politični delavec, ki bi ne bil vsestranko oborožen s marksističnim svetovnim nazorom, ki ne bi do popolnosti obvladal marksistične metode, bi taki nalogi ne bil kos. Toda Lenin je genijalen teoretik; pri svojem delu se je opiral na najnaprednejši, marksistični svetovni nazor.

Lenin je bil inicijator vseh osnovnih odločkov sovjetske oblasti. Sedmega novembra (25. oktobra) 1917. leta je II. vsesrski kongres sovjetoj sprejel na predlog Lenina odlok, da vsa oblast preide na sovjete delavcev, vojskih in kmetijskih poslancev, ki morajo zagotoviti nadaljnji revolucionarni red.

Osmega novembra (26. oktobra) 1917. leta je bilo objavljeno, da je Drugi vsesrski kongres sovjetoj postavil delavsko-kmečko vlado — Sovjet ljudskih komisarjev.

Petnajmega novembra (2. novembra) 1917. leta je bila s podpisom Lenina in Stalina objavljena »Deklaracija pravic narodov Rusije«, ki razglasa enakopravnost in suverenost narodov Rusije, pravico narodov do svobodnega samoodločanja in odpravlja vse nacionalne privilegije in omejitve.

Triindvajsetega novembra (10. novembra) 1917. leta je bil izdan odlok o ukinitvi starih in meščanskih položajev, odpravljeni vsi v carski Rusiji veljavni naslovi, stanovske razlike, posebne stanovske pravice in omejitve ukinitve vse stanovske organizacije in ustanove; s tem dekretom so bili uničeni vsi grofovi in knezi naslovi, stanovska nazivanja.

Lenin je bil inicijator vseh osnovnih odločkov sovjetske oblasti. Sedmega novembra (25. oktobra) 1917. leta je II. vsesrski kongres sovjetoj sprejel na predlog Lenina odlok, da vsa oblast preide na sovjete delavcev, vojskih in kmetijskih poslancev, ki morajo zagotoviti nadaljnji revolucionarni red.

Lenin in Stalin sta bila graditelja Rdeče armade — armade osvoboditeljce — verne zaščitnice sovjetske dežele.

Prav tako je bil pod pravičnim in neposrednim vodstvom Lenina uničen stari, buržoazno-velposedniški, birokratski sodni aparat in ustanovljena nova ljudska sodišča.

Lenin je neusmiljeno razbijal izdajalce in sovražnike sovjetske države in v množicah krepil globoko vero v sposobnost Sovjetske republike, da bo premagal vse ovire, ki se ji postavljajo na poti. Nagajeval je energijo množice na izgradnjo novega življenja.

Lenin je globoko veroval v ustvarjalno silo ljudskih množic. S čudovito daljnovidnostjo je vedel, da bo narod široko razvil svoje ustvarjalne sposobnosti, ko se bo otresel velposedniško-kapitalističnega pritiska in stopil v areno državne dejavnosti.

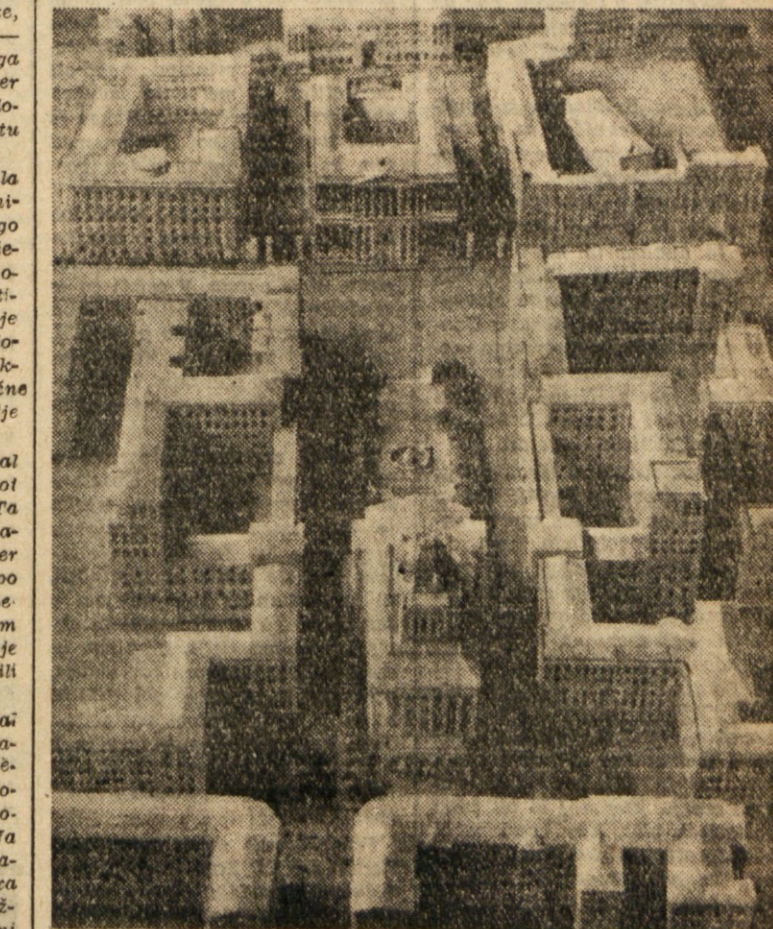
Tako se je tudi zgodilo. Kljub besnemu nasprotovanju sovražnikov je narod ustvarjal novo živ-

Lenin je bil pod pravičnim in neposrednim vodstvom Lenina uničen stari, buržoazno-velposedniški, birokratski sodni aparat in ustanovljena nova ljudska sodišča.

Lenin je neusmiljeno razbijal izdajalce in sovražnike sovjetske države in v množicah krepil globoko vero v sposobnost Sovjetske republike, da bo premagal vse ovire, ki se ji postavljajo na poti. Nagajeval je energijo množice na izgradnjo novega življenja.

Lenin je globoko veroval v ustvarjalno silo ljudskih množic. S čudovito daljnovidnostjo je vedel, da bo narod široko razvil svoje ustvarjalne sposobnosti, ko se bo otresel velposedniško-kapitalističnega pritiska in stopil v areno državne dejavnosti.

Tako se je tudi zgodilo. Kljub besnemu nasprotovanju sovražnikov je narod ustvarjal novo živ-

NACRT ZA »SOVJETSKAJA PLOSCAD« V MOSKVI. MED MODERNIMI STANOVANJSKIMI PALACAMI BODO PARKI, PO DOBNE »PLOSČADI«, KI SO JIH ŽE ZACELI GRADITI, PA BODO NOSILE IMENA PO PUSKINU, MAJAKOVSKEM I.T.D.

ljenje in pomedel s površja stari, žandarstvo-policijski državni aparat.

Lenin je visoko cenil ljudsko iniciativno in uveljavljeno svoje delo po preustroju družbe s revolucionarno aktivnostjo ljudskih množic, naprednih razredov.

V vsem svojem gigantskem delu, pri gradnji sovjetske države se je Lenin opiral na boljševiško partijo, ki jo je on skoval in na svoje sobojevnike in oče pomočnike — tovariša Stalina, Sverdlova, Molotova, Dzeržinskega, Kallina in druge.

TVOJE STRUNE

Otonu Župančiču ob sedemdesetletnici rojstva

Zdaj misli so lepo ti urejene.
Ne le za te, o, mnogo bolj za nas
razgrnil svojo silo je izraz,
za bol in slast krvi, moža in žene.

Krvice, iz nasilja porojene,
tvoj krik prelile so v mogočen ukaz,
na drobnem situ zemlja sta in čas
razkrila vse, za kar se človek žene.

Nastregel v svoja dela si modrosti,
izkušnje za dejanja in poti
in za prodiranje v skrivnosti

oseb in množic, misli in strasti.
Na tvoje strune še bo treba gosti
doma in v svetu - za jasnejše dni.

ANDREJ BUDAL

IVAN CANKAR „KRALJ NA BETAJNOVI“

«Primorski dnevnik» je doslej prinesel o uprizoritvi «Kralja na Betajnovi» moje sumarično poročilo o premieri v Kopru in krajsko recenzijo tovaršev iz uredništva po petkovih ponovitvah v «Gledališču ob morju». Ker pa sta dve važni vlogi dvojno zasadeni in ker je uprizoritev katerega koli Cankarjevega dela vselej za nas Slovence velik kulturni dogodek, ne ulegem biti odveč, če se še enkrat temeljitjeje pobavim s to uprizoritvijo.

Doslej sem videl tri predstave «Kralja na Betajnovi» v izvedbi našega gledališča: premiero v Kopru (22.12.1947), ponovitve pri Sv. Jozetu (15.1.1948) in predstavo v Gledališču ob morju (16.1.1948). Pri prvih dveh predstavah sta nastopila Rado Nakerst (Maks) in Zlata Rodoškova (Franca), pri zadnji pa sta ju zamenjala Jozko Lukeš in Zora Jugova. Hodem torej poročati o vseh in razlikah teh treh predstav.

Najprej je nekaj besed o «Kralju na Betajnovi». Ta drama mladega, komaj 23 letnega Cankarja, nemara njegovo najmočnejše odskočno delo, je bila prvotno zasnovana kot sestra na lokalne politične in družbene razmere v Sloveniji. Med delom pa so Cankarju narasli njeni nositelji v dramatično osebnosti in prvotni satirični zasnevek se je, vsaj kar se Mokska tiče, spreverel v tragedijo. Pač pa je ostal tretjemu dejanju, predvsem koncu, prvotni satirični priztok.

«Kralj na Betajnovi» je umetniška, čeprav tehnično ni enoten. «Kralj na Betajnovi» je delo globoko ideološka drama. «Kralj na Betajnovi» ostaja umetniška, kljub temu da je drama obenem temeljita analiza in kritika tedanjih družbenih in političnih razmer. Ambien je izrazito slovenski, kljub temu obravnava Cankar v tem okviru univerzalnoproblematiko tokatne Evrope, takratnega sveta. Njeni zaključki so se posebej za nas v Trstu tudi danes veljavni in aktualni.

Dva svetova, dve ideologiji si stojita v dramatični naproti: Zakon družine, kjer na videz nepristranski zakoni dovoljujejo zveri, da razgrta ovoco, češ saj je tudi ovc dovoljeno, da razgrta zver, čeprav sleherni ve, da tega ovca ne more storiti. Reprezentant te družinske ideologije je Kantor, «Kralj na Betajnovi». Te ideologije postavljajo Cankar nasproti ideologiji človeške vesti, ideologiji pravdnosti in družbene enakopravnosti, kjer naj bi bila ova zaščiten pred zverjo, kjer naj bi bil zver postavljen plot, kjer zver ne bi bilo dovoljeno, izkoristiti si bi bilo dovoljeno, nosilec te ideologije je Maks Krnc.

V ideološkem pogledu je torej drama jasno zadržana in ni uprizoritelj, kaj temprejati na njej. Pač pa so možne zaradi tehnične neenotnosti drame nekatere variante v situaciji ter različna interpretacija nekaterih scen in tudi oseb.

Novi režiser Jože Babič se je predvsem zvesto držal Cankarjevega besedila ter je ob različnih možnostih navadno tedaj tisto, ki se zdi najbolj naravna in verjetna. To tedno delo je postavil vsakomur inteligentno in realistično na oter, dobro razgledan dramatične priore in ni na nepotrebnem zavlačeval nekaterih bolj stališnih scen, kot smo videli to nekateri kaj temprejati na njej. S to svojo prvo režijo v Trstu se je Jože Babič močno uveljavil kot režiser v našem gledališču.

Nas OTON ŽUPANČIČ SEDEMDESETLETNIK

23. t. m. praznuje Oton Župančič, največji živi slovenski pesnik, nemara tudi največji vsega slovenskega Juga, svoj sedemdeseti rojstni dan. Nekaj svetlega spreleti človeka ob zavesti, da je bilo naši generaciji dodeljeno, videti in čuti ga živečega in še vedno snujočega med nami, sredi slovenskega naroda v vseh teh zadnjih burnih in usodepolnih letih.

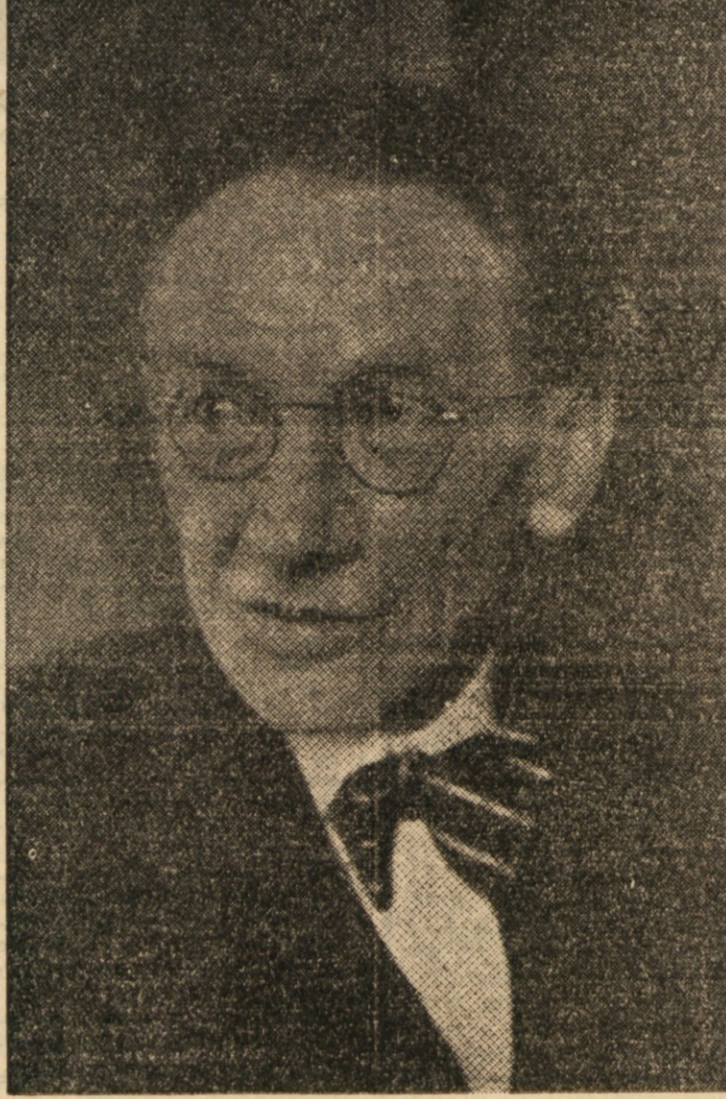
Celega pol stoletja zavzema Oton Župančič vedno mesto med slovenskimi pesniki ter stoji v prvih vrstah vsega našega kulturnega in javnega življenja. Ze njegove prve pesmi, ki so izhajale pred petdesetimi leti v «Zvonu» in drugih naših tiskanih revijah, so neovrgljivo dokazale, da se je slovenskemu narodu rodil pesnik epo boji milostni, poet, ki mu je priroda položila v zibelko še neslučen dar oblikovanja slovenske besede. Kakor žuborec studenec so vrle iz njega pesmi in zdelo se je, kot da bi mu bilo dodeljena neznanaka moč, izraziti vse, kar je čutil in kar je mislil, v mojstrskem versu. Slovenski jezik, ki se je zdel že sredi prejšnjega stoletja marsikomu trd in okoren, lastnosti, ki mu jih oditajo še danes zlobni in neuki tuji, je zapel v Župančičevi pesmi zdaj lepo in lahkonno kakor zvoneček, potem spet slovesno in mogočno kot udarec po bronu.

Sam je zapisal o tem svojem dušnem daru:
«Ti skrivnostni moj svet, ti roža
jaz sem te iskal, [mogota,
mimo tebe sem šel in pogledal [sem te
in sem ves vztrepetal.

O, jaz sem bogat —
pomagal, pomagaj mi dvigniti
moje duše zaklada.

Druga drugi so si sledile njegove pesniške zbirke, «Čaša opojnosti», «Čez plan», «Samogovor», «V zarje Vidove», «Naša beseda»... Vprašanja narodove usode, njegovega jezika, skrb za njegovo ohranitev, bolečina nad okrnjeno domovino, gnev nad jilstrastvom in topotijo takratnih slovenskih voditeljev, — a nad vsem tem vedra vera v narodovo bodočnost, v njegove neizbrpne žive sile, vera v človeštvo, v končno zmago pravice, vse to se vedno silneje uveljavlja v Župančičevih poezijah.

Neizmerna je njegova ljubezen do slovenskega naroda in do njegovega jezika. In mislim, da ne bom pogrešil, če zapišem, da je bila uprav ta neizmerna ljubezen tisto najzanesljivejšo krmilo, ki ga je vselej tako premočno vodilo po pravi poti.

Sredi narodno osvobodilne borbe se je iznenada oglašil ognjevit poet in klicar za novim, do tedaj neznanim imenom: doktor Anton Pesnik. Malo jih je vedelo, da je ta novi pesnik naš poet Oton Župančič, ki mu je narodno-osvobodilna borba dala nov pesniški zagon. Toda mnogi smo slutili.

To je vzel, ki nam ga daje največji živi slovenski pesnik. Za njim so šli domala vsi, ki imajo kako ime v slovenski kulturi, v slovenski znanosti, slovenski umetnosti. To je pot, ki so jo hodili tudi pred njim vsi slovenski poetje in pisatelji, učenjaki in prosvetni delavci, kot je bil Oton Župančič sam zapel:

«...ker neprekinjena drži veriga iz zarje v zarjo in od dne do dne...»

Te dni upirajo v Otona Župančiča oči celokupnega slovenskega naroda, te dni roma k njemu na tisoče desetilk iz vseh delov domovine in tudi iz drugih delov sveta. Tem čestitkam se pridružujemo tudi mi, Slovenci, ki prebivamo na Tržaškem ozemlju, ter mu klizemo vedro in nanj ponosni:

Se na mnoga letal

Kulturne drobtine

Zgled sovjetskih učenjakov. Leningraško delavstvo je pozvalo sovjetske znanstvenike, naj čim bolj pomagajo pri ureditvi čevanju petletke, ki jo nameravajo izpolniti v štirih letih. Znanstveniki so sledili temu klicu; akademiki, znanstveni delavci in profesorji prihajajo zdaj od časa do časa po nekaj ur v tovarne in tovarniške laboratorije ter pomagajo inženirjem in delavstvu reševati tehnične, tehnološke in druge naloge v zvezi s proizvodnjo.

Kim = Ir = Sen

še šenske sužnosti, ki se slepo pokorava avtoriteti moča in cerkvene oblasti.

Presenetljivo topla je bila Nina novinke Tee Starčeve, ki se je od premiere naprej še vedno razvijala in je rala. Zavedati se mora vendarle, da je igralski poklic tečaj in da zahteva vztrajnega študija in dela. Svojo prvo vlogo si je sicer res osvojila v prvem naskoku, toda to je pogostoma le slučajnostno darilo, ki se navadno le po enkrat pokanja mladosti.

Kabinečno podoba je ustvaril Modes, Sanein v starem Krncu. Sanein dobro obvlada vse registre karakternega igralca, tako masko, kretnje in modolacijo glasu. Njegov Krnc je bil kakor izklesan iz enega kova in se, čeprav po vlogi manj obsežen, lahko postavi ob bok Kašutovemu župniku.

Bernota je igral Stane Raztresen s precejšnjo karikarnostjo, ki jo je bil sem pa tja resda tudi Cankar sam nakazal. Čeprav se meni osebno zdi, da je šlo njegovo karikiranje nekoliko predaleč, (to je sicer nedvomno tudi konceptija režiserja, o kateri bi se dalo razpravljati), je vendarle podal tega tudi pri Cankarju neenotnega, razkisanega moča vse skozi dosledno, kjer treba, tudi človeško toplotu in se obsebnim odskrinim znanjem. Raztresen se je bil kakor neugodnim prilikam, ki jim je naša gledališča po krivdi kajnjih oblasti podvrženo, v Trstu je nadale razvil.

Luzarica Eme Starčeve, ta boleštni krik iz ljudstva, ki ga je ramlil in poteptal Kantor, je bila topla in prepričljiva in je v svojih dveh nastopih pripomogla k stopnjevanju dramatičnosti in igri. Sodik Belizarja Saneinca je bil kljub nekakšni lesonosti v kretanjih dovolj dober: Jošep Pšer mu je morda karikirano sekundral kot njegov adjunkt.

Nekatere epizodne vloge so bile posrečene (Zega, Podkrajšek) in tudi «Kantorjeva» fantka sta se hkrati uveljavila.

Teska naloga, ki si jo je zastavila naša gledališča v uprizoritvi «Kralja na Betajnovi», je bila častno rešena in pomeni noven vzpon Slovenskega narodnega gledališča. Pri vseh dosedanjih uprizoritvah je naše občinstvo prenapolnilo domane, mnogi obiskovalci so morali oditi, ker ni bilo nobenega prostega kotečka, s čemer je slovensko ljudstvo na Tržaškem ozemlju znova dokazalo svojo neomajno ljubezen do Ivana Cankarja in njegovega dela, ki je ne morejo in ne bodo mogli arahljati nobeni še tako zaviti in zvit napadi iz vrst naših nasprotnikov.

VL. B.

V teku zgodovine so Japonci večkrat poskušali podjarmiti Korejo in njih največja invazija je bila konec XVI. stoletja. Japonska vojska se je takrat izkazala na južnem koncu polotoka v Fuzanu. Korejska vojska je bila slabo izobčena in še slabše oborožena. Čez 18 dni so bili Japonci že pred prestolnico korejske države Seulo. Korejski kralj je zaprosil Kitajsko za pomoč, ki je poslala 800.000 vojakov. Borba za Korejo je dosegla svoj vrh. V tem usodnem trenutku so vrgli Japonci v borbo svoje zadnje rezerve. Odplula je vsa japonska flota, ki bi morala prepeljati 120 tisoč japonskih vojakov.

Japonci pa niso vedeli, da je komandant korejskega brodnjuba Li Sin Sin, dokončaval gradnjo posebnih, da takrat v svetu nepozanih ladij. Zgradil je prve oklepne ladje. Njihov oklep je bil iz močnega lesa. Kljun oklepnice bi moral v nalezu prebiti sovražnikovo ladjo. Te oklepnice so se imenovale «zelenci».

V veliki pomorski bitki je bilo japonsko brodnjevo poplomo uničeno. Čustimska morskna ožina je postala grobnica Japoncev. Ime velikega korejskega rodoljuba Li Sin Sina je od takrat azko povezano s najslavnejšimi stranmi korejske zgodovine.

Kakor Li Sin Sin je postal tudi Kim Ir Sen slaven v borbah z Japonci. On je postal komandant korejskih partizanov. Njegov odred, ki je šel v začetku 30 borcev, se je čez nekaj let pomnožil v pravo partizansko armado s 100.000 vojakov. Kim Ir Senovo ime je poznano vsakemu Korejcu. Kim Ir Sen je danes star 34 let. Njegovo nenavadno življenje in borbe so ga napravile za narodnega junaka.

Kim Ir Sen se je rodil 1912 leta. Njegov oče je bil voški učitelj in revolucionar. Vse svoje življenje je posvetil borbi proti Japoncem. Njegov sin Kim Ir Sen je bil le nekaj mesecev skupaj z očetom, vendar pa si je za vse življenje zapomnil besede: «Človek brez domovine je kakor pes brez gospodarja». Njegova

mati mu je dala, ko je bil star 14 let, očelo revolver, ki je postalo njegovo orožje, kakor je bilo očelovo.

Ko so Japonci podjarmiti Mandžurijo, je grozilo korejskim emigrantom preganjanje in zapliranje. Po mestih in vaseh se je uvažal sistem nasilja, podkupovanja in špijoniiranja. Policija je nadzirala vsako korejsko hišo.

V tem času je bil Kim Ir Sen tajnik Komosomola vzhodne Mandžurije. S 30 tovariši je organiziral prvi korejski partizanski odred. O tem pripoveduje An Gir, najboljši vojni tovariš Kim Ir Sena, naslednje:

«Ljudje so se zbrali v nepredhodnem gozdu. Kim Ir Sen je rekel:

Bežati pred Japonci to ni nobena borba. Tisti, ki so zbežali v Mandžurijo, vedo, da so prišli sem tudi Japonci. Za borbo potrebujemo orožje. Dobili ga bomo na ta način: Skupine po 3 do 5 ljudi bodo napadle vojske in policije. Z orožjem bomo imeli tudi moč. Orožje pa ni vse. Z orožjem morajo ravnati hrabro in čvrsti ljudje, ki morajo biti poslušni.

Kim Ir Sen je razdelil svoj odred v več skupin. Imenoval je komandante in določil sektor borbe. Pristopili so k reševanju prve naloge. Borci so v kmečkih obkalah hodili od vasi do vasi. Iz zased so napadali japonske vojske in policije, jih ubijali in odvezovali orožje. Prebivalstvo, ki je sovražilo Japonce, jim je rado pomagalo in jim je dajalo skrivališča.

Čez dva meseca je bilo v gozdu pri Vancu posvetovanje. Komandanti posameznih skupin so poročali Kim Ir Senu o svojem delovanju. Vsaka skupnica je razpolagala z 2 ali 3 revolverji, s puškami na kremen, imeli pa je tudi kakšno moderno puško. Kim Ir Sen je spoznal, da je prišel čas za večje akcije. Odločil se je, da bodo napadli japonsko kenzensko ekspedicijo, v katerih je bilo običajno od 10 do 15 vojakov.

Akcijska je odlično uspeła. Več japonskih odredov je bilo popolnoma uničenih. Partizani so si priborili orožje, municijo in uniforme. Prebivalstvo je navdušeno podpiralo in sprejemalo Kim Ir Senove partizane. V neki drugi akciji so zaplenili strojno orožje. Priboril jo je Kim Ir Sen.

Leta 1934 so bile partizanske skupine splojne v prvo partizansko divizijo pod komando Kim Ir Sina, ki je bil ne samo odlični komandant, temveč tudi pravi revolucionar. Japonci so drago plačevali za svoja nasilja.

Japonci, ki so v začetku podcenjevali partizanstvo, so spoznali, da imajo za nasprotnika vojno silo, ki jo podpira ljudstvo. Vojaka in policija je dobila nalog, da uporabi najbolj okrutne mere proti partizanstvu in ljudstvu. Prišli so zažgati vasi in streljali ljudi, ki so bili osumnjeni kot simpatizerji Kim Ir Sina. Ker so vedeli, da so vsiljive za partizane poezmi neobhodno potrebne, so Japonci odredili, da mora vsa

Naša beseda OTON ŽUPANČIČ

Opolnoči nihče ni vedel kam ne kod... Vse misli so glavo utekile pod perot, obmolnil pevec, prerok je zaspal, narod se nemim sencam je udal, dolgo strmel je vanje tih in sam je onemel ob njih.

Alfa in Omega! Beseda! Bajna moč, ki stari kaos si ločila v dan in noč, skrivnostno tužno izrekana vsevdilj vzdirjujci svet in smer in zadnji cilj in s trikrat večnim bojim Da nenehoma budiš iz sna!

Nesmrtni geniji, ki v tebi dišejo in tvojih abeced razlago pišejo človekstvu v srca kot ozvezdja v mrak, narodu vsakemu so dali znak poslanstva svojega, svoj red in potrdilo za ta svet.

Le preko nas je šel visoko njih polet, da komaj čuli smo pojoših kril trepet, in komaj vedeli, če utrip srca ali je tajno znamenje z neba... a kdor je znamenje utrl, um in srce je v sebi trl.

Ponos, značaj in čast — ponarejen denar! Kdo pristni kov moča razbere od potvar? Veš, komu si zaupno segel v dlan? Nocoj to noč s poljubom boš izdal, Očeta ni več, ni Sinu, in Duh pri nas je brez glasu.

Obsojeni na molk v posvetu narodov oddale gledamo, ko svet gradijo nov, v svobode sveto pesem dano ni upletati nam svojih melodij... Veš, vrli vejavce, vihar, razveš nas — pleve — kaj mi mar! —

Bil je med nami moč kot zrno klen in zdrav; ta, kakor knjige mi, ljudi je brati znal; tako zatopil se je v tajnopis človeka našega, da je odtis njegovih najglobljih sanj ugal pekočo stigo vanj.

Zdaj bral je v sebi: V nas zapisano je Luč! In rekel je: I nam je dan v bodočnost ključ: mi smo hranili v duši neskaljen pravice in svobode zlati sen; nam samim skrit, svetu zastr sija je v burnih časov srd.

Rod, veš še, da tvoj kralj je z ognjem kronan bil, in da nihče iz rok mu žela ni izvil? In da za vse, kar je razgrnil Bog ljudem sveta, za polje, goro, log, za zver in dušo pravda še, še teče in vsa vroča vre?

In narod, ki je sam je bil izgrešil sled pradašnih, divnih sanj, ki jih je sanjal ded, ko vzrl je poveljani obraz, pred mojem tem spoznal je: To sem jaz! V zrcalu vernem, v moči tem kar bil, kar bom, vse vidim, vem.

O zarje Vidove! O mladi, sveti svit, po morjih, jezerih, po srebru rek razlit! V sieherno kapljico, v rosa nebroj zajet do iskric nebeških soj! Luč iztegnila je roko, in sence brez zavetja mro.

Beseda je izšla, izšla med nami res! Slovenska misel, vzpluj, urzi se do nebes! Razpni se! po razponu tvojih kril bo meril narod čilost svojih sil, in — morda — treh najmlajši brat pojde za vse usod iskat.

Več ne zaidi niti! Sedaj in vekomaj, beseda v molka noč zabresti nam ne daj! Zanos nam in obup, radost in bol obsevaj z žarki svojih aureol, da vsak naš sen do v tebi zlat, vsak duh do nosil tvoje pečat!

Leninovo ZNANSTVENO DELO

(Nadaljevanje s III. strani)

Po julijških dogodkih, ob katerih je buržuzna začasna vlada vvela svojo oblast v svoje roke, piše Lenin svojo znano knjigo, «Prava in revulucija». V njej razglablja o resničnem nauku Marxa in Engela o državi, ki so ga oportunisti vseh barv in smeri potvarjali. V to knjigo je na osnovi revulucionarnih izkušenj vnesel ugotovitve o diktaturi proletariata. Pri tem je poudaril, da bo država za časa diktature proletariata na nov način demokratična v odnosih proti delovnemu ljudstvu, a na nov način diktatorska proti izkoriščevalcem. V tej knjigi je tudi dokazal, da lahko pride do diktature proletariata samo s

nasilno proletarsko revolucijo, s rušenjem buržuznega in s varvanjem novega državnega aparata. Hkrati je Lenin v tej svoji knjigi orisal dve fazi, skori kateri pojde razvoj komunistične družbe — njižo, to je socialistično in višjo, to je komunistično. Pri tem je tudi iznesel pogoje, katerih bo prišlo do izumrtja države kot oblike.

Po oktobrski revoluciji je vodil Lenina pripravljati knjigo «Naslednje naloge sovjetske oblasti». V tej knjigi je Lenin poudaril, da je potrebno enotnega državnega plana in važnost izgraditve strojne industrije kot temelja socialističnega gospodarstva. Konolu leta 1918 je Lenin pisal knjigo «Proletarska revolucija in renegat Kautskis».

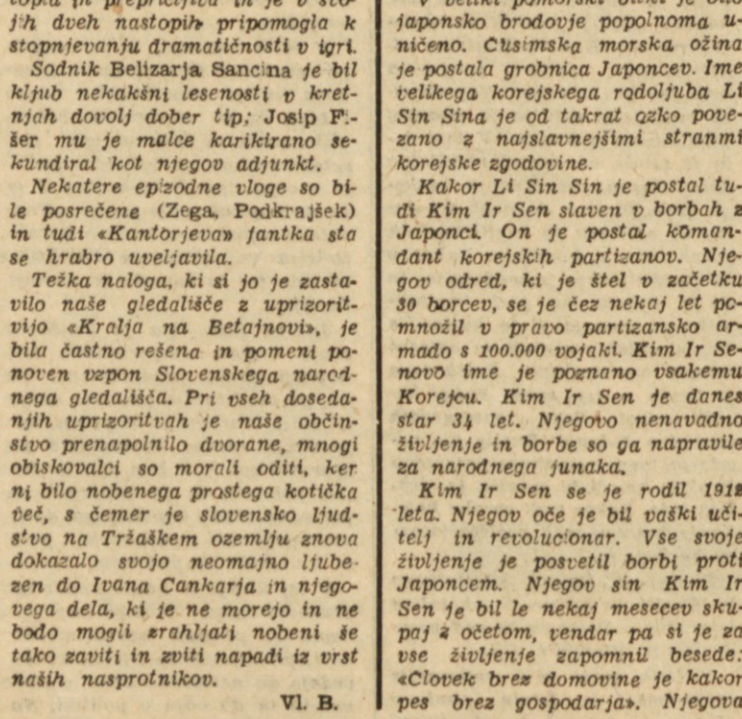
Maja 1920 je Lenin dokončal svojo izredno knjigo, «Otrobovni bolezni «Levičarstva» v komunistizmu». V tej knjigi je obravnaval strategijo in taktiko leninizma in dal najboljša navodila za revolucionarno borbo proletariata.

Pro znani nad belogardisti Lenin posveti vse svoje sile in uveličev gospodarstva in države. Najaktivneje je sodeloval v gradnji plana državne komisije za elektrifikacijo Rusije in postavil zahtevu o prehodu od vojnega komunizma k novi ekonomski politiki. Vodil je odlično borbo proti trockizmu, «levim komunistom» in drugim oportunistom v partiji, katere je napadla s svojimi članki in brošurami zaradi njihove lažjalske politike.

Leta 1923 je kljub svojem težkemu zdravstvenemu stanju pisal članke, posvečene raznim rešitvami vprašanj izgradnje, ki so: «Strani iz dnevnika», «O delovanju», «O naši revoluciji», «Delaj manj, toda boljše itd.

Amerikanci nadaljujejo s politično japonskih zavojevalec. Izpediti niso nobenega izboljšanja. Agrarna reforma ni bila izvedena. Ne samo da niso izvedli demokratičnih reform, temveč celo načrtno zavirajo vse, kar je naprednega. Od Amerikancev plačani teroristi ubijajo demokratske voditelje. Vršijo se množične aretacije. Po zadnjih vesteh je v zaporih nad 20.000 političnih kaznjencev. Polosaš Juine Koreje je najbolje ilustriran s tem, da je samo argusta meseca zbežalo iz Juine Koreje 27.135 ljudi ter se na ta način rešilo gladu in terorja. Zatekli so se pod okrilje in zaščito Kim Ir Senove demokratske ureditve.

Ljudstvo Juine Koreje pa nadaljuje s borbo proti okupatorju in domačini izdajalcu. Bori se za uresničitev svojega sna — združitve vse Koreje pod vodstvom velikega sina korejskega naroda Kim Ir Sina.

TEDEN V SLIKAH: FRANCOŠKI IGRALCI SO PRETEKLI TEDIEN UPRIZORILI V PARIZU VEČJE DEMONSTRACIJE ZARADI UVAŽANJA AMERIKANSKIH FILMOV, KI ZALIZJO DOBER OKUS IN IZPODIRAVJO FRANCOŠKE FILME S TRGA. NA SLIKI VIDIMO NAJZNAJMENTEJŠE FRANCOŠKE IGRALCE MED DEMONSTRACIJAMI